

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XV. De iudiciis temerariis, in quo illorum malitia, & grauitas sita sit, declaratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

iniquam, quam condonare nullatenus voluisset, inimicitiam & rancorem animo fouere. Itaque hominis huius malitiam & duritiam cordis percipiens, partim eum reprehendit, partim commonuit, simul etiam periculi, in quo versabatur, grauitatem indicauit, & nisi ex corde iniurias acceptas remitteret, frustra peccatorum se suorum veniam sperare, atque vnum hoc in causa fuisse, cur veri altaris Sacramentum videre non posset. Se vero, his auditis, in corde compunctum fuisse, & confessarij sui consilijs parentem, inimico iniuriam omnem condonasse, quare confessione peracta, & poenitentia & absolutione accepta, templum ingressum esse, & diuinissimum Christi corpus in sacrificio Missae sine difficultate vlla & obstaculo conspexisse: & in gratiarum actionem se ob singulare hoc beneficium, & alia, quae creaturis suis mirabiliter donare, Deum Opt. Maximum benedixisse, & exinde benedicendo saturari non potuisse.

CAPVT XV.

De iudiciis temerariis, in quo illorum malitia & grauitas sita sit, declaratur.

Rom. 14. 10. **T**V autem, ait Apostolus, quid iudicis fratrem tuum, aut quare spernis fratrem tuum? Inter reliquas tentationes, quibus daemones, boni nostri aduersarius, nos oppugnare solet, non postrema est illa, qua nos ad sinistra iudicia & suspiciones malignas aduersum fratres nostros concipiendas sollicitat, vt quam de illis opinionem bonam & aestimationem concepimus, nobis auferendo, simul etiam ipsum amorem & charitatem fraternam eripiat, aut in ea nos saltem in tepefcere & refrigescere faciat. Vnde nostrum est, tentationi huic qua possumus contentione resistere, eamque vt grauem ducere, quod in primario quodam membro, caritate

iniquam, nos laedere conetur. Vnde monet Augustinus, *Pro omnibus cauenda est suspicio, qua est amicitiae venenum, sic est, si est caritas, fraternum amorem & charitatem tuam, integramque conseruare velis, ante omnia cauendum ne quem temere iudices, aut prauam de aliquo suspensionem concipias: haec namque charitatis pestis exitiosissima est.* S. Bonauentura porro, ita eam describit, *Oculca pestis, sed grauissima, qua Deum fugat, & fraternam caritatem lacerat.*

Vitijs huius malitia & grauitas in consistit, quod sui ipsius iudicio quis proximum infamet, ob leuia quaedam & nullius momenti iudicia eum contemnendo & vilipendendo, & vilem contentumque ei in corde suo locum assignando. In quo profecto non mediocrem fratri suo iniuriam & contumeliam irrogat: eo vero maior haec futura culpa est, quo res, circa quam ipsum diiudicat, grauior erit, & iudicia minus euidentia. Culpa porro huius grauitas ex alia simili colligetur. Si fratris tui nomen & famam apud alium laederes, ita vt hic bonam, quam de eo opinionem conceperat aestimationemque, exueret, & ipsum qua posset insuper contumelijs afficeret, clarum est maximum quoddam id peccatum fore: eandem autem tu illi iniuriam facis, dum sine causa, nec sufficientibus ad hoc vrgentibus iudicijs, aestimationem & bonam opinionem, quam de ipso habebas, eripis: tanti quippe fratri tuo est se apud te bene audire & aestimari, quanti si apud alium quemlibet. Arque inde quiuis facile perspiciet, quantum hoc pacto fratri suo iniuriam & malum inferat. An non graue tibi foret, si quis te nulla sufficienti ad hoc causa data, vt talem duceret? Eandem autem tu alteri iniuriam inferes, dum eum apud te talem esse iudicas. Secundum te ipsum & animum tuum, eum metire: haec namque charitatis erga proximum, nec non iustitiae omnis mensura est & norma.

Notandum hoc loco est, aliud esse a temerarijs iudicijs, tantari, aliud vero ab

Iudicium temerarium aequiualeat detractioni,

*Tentari &
consentire
differt.*

eorūdem tentatione vinci: sicut & in alia-
rum materiārum tentationibus dicere so-
lemus: siquidem aliud est, ad inhonestā &
illicitā tentari, aliud vinci, & obscenis
tentationibus consentire. Vt enim primū
nullum malum continet, sed secundum:
ita nec hac in materia malum est a cogi-
tationibus ad temere de alio iudicandum
impellentibus diuexari; quamquam lon-
ge melius foret, tanta nos erga fratres car-
itate & amore ferri, tanti eos aestimare, tā
etiam bene propria delicta agnoscere, vt
de alienis respiciendis, inque animo vol-
uendis ne cogitemus quidem. Denique,
vt S. Bernardus ait, *Nō nocet sensus, vbi non
est consensus*: at vbi consensus adest & ho-
mo a tentatione vicitur, tūc demum cul-
pa fit. Pari modo tum quis a temerariōrū
iudiciorum tentatione vinci dicendus
est, quando iisdem consentit, itaque se rē
habere firmiter sibi persuadet; & aestima-
tionem & reputationem quam de fratre
suo habebat, propterea exiit, eumq; mi-
noris facit, iuxta superiora Apostoli ver-
ba. Quare, quando cōfessionem instruet,
non est necesse dicat, temeraria sibi de fra-
tre iudicia occurrisse, sed quod iisdem cō-
sensum præbuerit, & ab illa tentatione
superatus fuerit.

*Iudicium te-
mere immolat
Dei iurisdi-
ctionem.*

Commonēt hoc loco Theologi, quam
diligentissime hominem cauere debere,
ne quod de proximo sibi occurrit iudi-
cium, aut mala suspicio, alteri cuiquam id
reuelat, ne forte in causa sit, ne & ille idē
de proximo iudicium ac suspensionem cō-
cipiat, vel in ea quæ fortasse illi ante oc-
currerat, confirmetur. Tam praua siqui-
dem nostra in malum inclinatio est, vt fa-
cilius ac citius de alio credamus malum
quam bonum. Necnon, hominem inter
confitendum videre debere, ne eum, cō-
tra quem huiusmodi iudicium formauit,
vti nec eum qui sibi propter hoc vel illud
offendiculus fuit, confessario aperiat; ne
& hic propterea malam aliquam suspi-
cionem cōcipiat, vel saltem minoris eum
aestimēt. Ad hoc scilicet nos circumspectos
& sollicitos Doctores & sancti Patres esse
volunt in honore & proximi fama con-

seruanda: & tu ob leuia & tenuia quædam
iudicia, aestimationem illam & reputatio-
nem illam & reputationem, quam apud
te habebat, & cuius apud omnes habenda
naturale quoddam ius habet, quam-
diu opera eius contrarium euidenter nō
ostendent, illi adimere cupis.

Præter iniuriam illam & malum, quod
hac ratione quis proximo infert, aliam
insuper vitium hoc malitiam & grauem
in Deum iniuriam continet: quod nimi-
rum iurisdictionem & iudicium, quod
Deo proprium sit, sibi arroget, longe se-
cus ac redemptor apud Euāgelistam præ-
scripsit: *Nolite, inquit, iudicare. & non tu
dicabimini; nolite condemnare, & non con-
demnabimini*. Temeraria hic iudicia à
Domino vetari Augustinus ait, qualia
sunt, cordis intentionem, aliaque incerta
& occulta animi arcana diiudicare: quod
causæ huius cognitionem sibi soli
Deus reseruarit, propterea nos temere e-
ius excusationi vetat ingerere. Particu-
laris vero id ipsum declarat Apostolus, ad
Romanos scribens: *Tu quis es qui iudicas
alienum seruum?* iudicare namque aclus
est superioris: hic autem homo tuus sub-
ditus non est, herum habet, Dominum
inquam cœli, cui *stat aut cadit*: illi itaque
eum iudicandum committe, & tu Dei iurisdictionem
vsurpare noli. *Itaque nolite
ante tempus iudicare, quoad usque veniat
Dominus, qui & illuminabit abscondita re-
barum, & manifestabit consilia cordium: &
tunc laus erit unicuique à Domino*. Hanc
Apostolus rationem dat, cur neminem
diiudicare debeamus; quia scilicet occultæ
& incertæ sunt causæ quæ ad Dei tri-
bunal pertinent. quocirca qui id genus
causis diiudicandis sese immiscet, Dei
iurisdictionem & iudicium sibi vsur-
pat.

Quidam de præcis illis monachis, cum
ob iudicia quædam incerta quæ viderat
vel audierat, male de alio monacho iudi-
casset, statim de cœlo vocem delapsam
audit, quæ diceret, Homines iudicium
meum sibi assumpserunt, inque alicuiam
iurisdictionem inuolarunt. Si autem
tem

tam nos, quam sancti ita de illis censent
rebus, quæ aliquam etiam mali speciem
habent & apparentiam; quid dicendū de
iis, qui & ea quæ ex se bona sunt, in malā
partem interpellantur, ea mala intentione
& ob respectus aliquos humanos fieri
asserentes? Quod qui faciūt, ii multo magis
iurisdictionem ac iudicium Dei vsurpāt,
cum etiam intra humanorum cordium
adyta penetrare & occultas intentiones
& cogitationes (quod Dei proprium est)
iudicare velint. S. Iacobus ait, *Falsi
sunt iudices cogitationum iniquarum.* Salo-
mon vero eos velut ariolos ac diuinatores
fieri velle docet, iudicantes quod nesciunt,
& scire non valent. *In similitudinem
arioli & coniectoris astringas quod i-
gnoras.*

CAPVT XVI.

*Recensentur causa ac radices, è quibus
temeraria iudicia pullulant, &
eorundem remedia proponuntur.*

PRIMA, è qua temeraria iudicia enasci
confluuerunt radix est, ea, quæ simul
& omnium malorum & peccatorum est
origo, superbia scilicet; è qua etsi reliqua
mala pullulent, hoc tamen ante alia. Bo-
nauentura rem hic notet consideratione
dignissimam: nempe eos qui se vt spiritua-
les habent, magis ad alios diiudicandos
& sugillandos tentari solere; adeo vt im-
plere velle videantur, quod alio in sen-
su olim dixit Apostolus, *Spiritualis au-
tem iudicat omnia.* Dona quædam Dei in
se videre sibi videntur, ob quæ cum hu-
miliores esse deberent, in iisdem magis
euascunt, putant seq; se esse aliquid, in
sui comparatione alios parui faciunt, dū
eos vel minus recollectos, vel ob rerum
occupationem exteriorum distractiores
& magis diuisos arbitrantur. Inde porro
quidam in iis spiritus nascitur, qui, dum
vitam aliorum reformare & corrigere cupit,
sui ipsius obliuiscitur. Sancti porro Pa-
tres docent, simplicitatem humilitatis ef-

Rodriguez exercit. pars 1.

se filiam; quia verus humilis oculos aper-
tos tantum habet ad sua ipsius delicta no-
tanda, clausos vero ad aliena; & tam mul-
ta semper in se notanda & plangenda in-
uenit, vt nec oculos, nec cogitationes ad
alienas imperfectiones respiciendas cō-
uertere possit. Vnde si quis vere humilis
foret, quā longissime ab id genus iudiciis
abesset. Atque ideo sancti remedium hoc,
velut tam ad hanc rem, quā ad alias plures
efficacissimum suggerunt, vt nimirum o-
culos nostros non aliter apertos habeamus,
quā ad propria delicta respicienda
(*vt sciam quid desit mihi*) clausos vero ad
aliena obseruanda: neque de hypocrytarū
illo numero simus, quos Redēptor in Eu-
angelio festucā asserit in oculo vicini sui
videre, trabem autem in proprio cernere
non posse. *Quid autem, inquit, vides festu-
cam in oculo fratris tui, & trabem in oculo
tuo non vides?* Oculos quippe semper in
proprias imperfectiones defixos habere,
magna bona & commoda adfert, humili-
tatem inquam, confusionem, timorē Dei
recollectionem animi, magnam denique
pacem & mentis quietem: vt alienos defe-
ctus intueri, ingentia mala parit & incō-
moda; puta superbiam, temeraria iudicia,
indignationem erga fratrem meum, eius-
dem quoque vilipendium, inquietem
conscientiæ, zelum indiscretum, aliaque
eiusmodi animum turbare nata. Si quem
autem interdum in proximo defectum
vides, ita eum a te videri debere sancti a-
iunt, vt fructum inde tibi aliquem capias.
In signem ad hoc modum nos docet San-
ctus Bonauentura: Si quando, inquit,
in fratre tuo aliquid quod displiceat no-
tabis, ante, quam eum diiudices, oculis
in interiora tua conuersis dispice num-
quid in te sit quod reprehensionem me-
reatur: si quid ergo huiusmodi in te
inueneris, sententiam aduersus tei-
psum pronuncia, & cuius rei alium
condemnare volebas, eius te poti-
us condemna, ac dic cum Propheta re-
gio, *Ego sum qui peccauit, ego inique egi.*
ego iniquus sum ac peruersus, nec dignus
qui terram osculer, quam frater meus

*Simplicitas
humilitatis
sua.*

Psal. 38. 5.

Matth. 7. 3.

*Propria de-
fectus consi-
dera alienis
neglige.*

*In regul. Nou.
c. 12.*

*I. modus te-
merarium iu-
dicium expu-
gnandi.*

*Antequam
alium arguas
teipsum prius
excute.*

2. Reg. 24. 17.

S cal